

I N S T R U K C J A

GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII

nr GIWpr.0200.1.1.2020
z dnia ¹⁰.... stycznia 2020 roku

**w sprawie sposobu oczyszczania i odkażania pomieszczeń
przebywania ptaków zakażonych grypą ptaków.**

Główny Inspektorat Weterynarii
Biuro Pasz, Farmacji i Utylizacji
Warszawa, dnia ¹⁰.... stycznia 2020 r.

Niniejsza instrukcja zostaje wydana na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących, w szczególności:

- 1) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1557),
- 2) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 z późn. zm.),
- 3) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie zwalczania grypy ptaków (Dz.U. 2007 Nr 239 poz. 1752)

Stosowanie niniejszej instrukcji jako aktu prawa wewnętrznego nie może prowadzić do naruszenia powszechnie obowiązujących przepisów. Na przepisy niniejszej instrukcji nie należy powoływać się przy rozstrzyganiu o prawach i obowiązkach podmiotów prywatnych, gdyż nie jest dla nich wiążąca.

I. Cel instrukcji.

Celem instrukcji jest ujednoclenie zasad postępowania przy oczyszczaniu, odkażaniu i zabezpieczaniu:

- pomieszczeń,
- martwych (zabitych lub padłych) ptaków,
- ściółki i obornika,
- pojazdów używanych do transportu zabitego drobiu,
- paszy,
- wszystkich urządzeń i materiałów,
- wjazdów i wyjazdów oraz wewnętrznych dróg przemieszczania znajdujących się w gospodarstwie, w którym stwierdzono drób zakażony grypą ptaków oraz zabezpieczania osób znajdujących się w ognisku choroby.

II. Bezpieczeństwo osób wykonujących zabiegi oczyszczania i odkażania.

Osoby wykonujące zabiegi oczyszczania i odkażania powinny:

- 1) być przeszkolone w zakresie obchodzenia się z preparatami używanymi do tych zabiegów, w tym w zakresie przygotowywania ich roztworów;
- 2) być zaopatrzone w ochronne okulary i/lub maski, kombinezony oraz rękawice i buty gumowe, w celu ochrony przed poparzeniem lub zatruciem środkami używanymi do wykonywania tych zabiegów;
- 3) podczas wykonywania zabiegów, o których mowa powyżej, przestrzegać wymagań określonych w przepisach o bezpieczeństwie i higienie pracy.

III. Ogólne wymagania.

1. W ognisku grypy ptaków, jak również przed każdym wjazdem i wyjazdem, wejściem i wyjściem do/z gospodarstwa podejrzanego o wystąpienie grypy ptaków oraz pomieszczeń dla ptaków wyklada się maty odkażające, które powinny być nasycone odpowiednim produktem biobójczym, w sposób gwarantujący działanie tego produktu.
2. Wymiary mat wynoszą odpowiednio:
 - 1) długość powinna być nie mniejsza niż:
 - a) obwód największego koła pojazdu wjeżdżającego lub wyjeżdżającego - w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami do/z gospodarstwa,
 - b) metr - w przypadku mat wyłożonych przed wejściami i wyjściami do/z pomieszczeń, w których utrzymywane są ptaki,
 - 2) szerokość powinna być nie mniejsza niż:

- a) szerokość wjazdu lub wyjazdu - w przypadku mat wyłożonych przed wjazdami i wyjazdami do/z gospodarstwa,
- b) szerokość wejścia lub wyjścia - w przypadku mat wyłożonych przed wejściami lub wyjściami do/z pomieszczeń, w których utrzymywane są ptaki.

3. Osoby, które miały kontakt z drobiem chorym na grypę ptaków albo podejrzanym o zakażenie tą chorobą oraz ze sprzętem używanym przy obsłudze tych zwierząt powinny używać jednorazowej odzieży ochronnej. Przed opuszczeniem gospodarstwa powinny oczyścić i odkażić ręce i obuwie przy użyciu produktów biobójczych. Natomiast zużyta odzież ochronna powinna zostać odpowiednio zabezpieczona.
4. Środki transportu, sprzęt i inne przedmioty, które miały kontakt z drobiem chorym lub podejrzanym o zakażenie grypą ptaków i pozostawały w ognisku tej choroby, podlegają - przed opuszczeniem gospodarstwa - oczyszczeniu i odkażeniu przy użyciu produktów biobójczych.
5. Proces odkażania przeprowadza się przy użyciu produktów biobójczych, dopuszczonych do obrotu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o produktach biobójczych (Dz.U. z 2018 r. poz. 2231). Przed dokonaniem wyboru produktu biobójczego do celów dezynfekcyjnych należy upewnić się, że dany preparat wykazuje działanie wirusobójcze. Informacja ta zawarta jest w ulotce produktu biobójczego lub w materiałach informacyjnych towarzyszących danemu produktowi. Produkty biobójcze należy stosować ściśle według wskazań producenta.

IV. Odkazanie wstępne pomieszczeń przed usunięciem martwych ptaków.

1. Po zagazowaniu ptaków zaleca się przeprowadzenie wstępnego odkażania poprzez dokonanie dokładnego zamgławiania pomieszczenia, w którym znajdują się zabite ptaki.
2. Po upływie określonego czasu po zamgławianiu (zgodnie z zaleceniami producenta produktu biobójczego) przystępuje się do usunięcia zabitych ptaków.
3. Do usunięcia ptaków wykorzystuje się narzędzia i/lub sprzęt mechaniczny. Usunięcie ptaków powinno odbywać się w sposób minimalizujący możliwość rozprzestrzenienia choroby, jak również w sposób odpowiadający warunkom danego gospodarstwa (konstrukcja kurnika, drogi przemieszczania wewnętrznego, bramy wjazdowe i wyjazdowe itp.)
4. Środki transportu wykorzystywane do wywozu zabitych ptaków muszą być szczelne, zabezpieczone przed wyciekami i zamykane. Przed ich użyciem muszą być czyste, suche i zdezynfekowane.
5. Zaleca się, aby każda warstwa zabitych ptaków umieszczanych w środkach transportu była spryskiwana roztworem produktu biobójczego.
6. Środki transportu wykorzystywane do wywozu padłych ptaków, po ich załadunku a przed opuszczeniem zakażonego gospodarstwa odkaża się z zewnątrz przy użyciu produktów biobójczych.
7. Wykorzystywane środki transportu muszą być trwale oznakowane (kat I – „wyłącznie do zniszczenia” lub kat II – „nie do spożycia przez zwierzęta”)
8. Narzędzia i sprzęt mechaniczny wykorzystane do usunięcia zabitych ptaków odkaża się przed ich ponownym wykorzystaniem.

V. Postępowanie przy końcowym oczyszczaniu i odkażaniu pomieszczeń gospodarskich i ich otoczenia po usunięciu zabitych ptaków.

W przypadku konieczności zachowania szczególnych środków ostrożności przy stosowaniu produktu biobójczego, w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób je stosujących, a także środowiska (wody, gleby) właściwym jest nawiązanie kontaktu z profesjonalną firmą prowadzącą dezynfekcję.

1. Po usunięciu martwych ptaków z pomieszczenia, w którym przebywały zwierzęta, należy przygotować budynek do mycia i odkażania. W tym celu należy usunąć ruchome wyposażenie oraz przeprowadzić demontaż urządzeń do karmienia oraz pojenia ptaków.
 2. Należy spryskać ściółkę preparatem zawierającym produkt biobójczy w ilości oraz stężeniu określonym przez producenta. Produkt biobójczy należy pozostawić na spryskanej powierzchni na okres czasu zgodny z zaleceniami producenta.
 3. Następnie należy usunąć ściółkę z pomieszczenia inwentarskiego przy użyciu sprzętów ręcznych lub mechanicznych.
 4. Po usunięciu ściółki należy przeprowadzić oczyszczenie pomieszczenia „na sucho” przy zastosowaniu urządzeń ręcznych lub mechanicznych. Następnie można przeprowadzić mycie wyposażenia oraz powierzchni przy zastosowaniu wody z detergentem lub usunąć brud strumieniem wody pod ciśnieniem. W procesie oczyszczenia i mycia powinny być uwzględnione wszystkie narzędzia, sprzęty, wyposażenia oraz powierzchnie, które miały kontakt z zakażonym drobiem (w tym okna i drzwi).
 5. Po przeprowadzeniu oczyszczenia pomieszczenia należy powtórnie przeprowadzić jego odkażenie z zastosowaniem preparatów biobójczych zgodnie z zaleceniem producenta. Powtórne odkażenie powinno być przeprowadzane na suchej powierzchni, aby zapewnić skuteczne działanie produktu biobójczego.
 6. Odkażanie należy przeprowadzić również na zewnętrznych powierzchniach pomieszczenia inwentarskiego (dach, ściany, wentylatory), silosy oraz grunt, otaczający pomieszczenie.
 7. W przypadku obornika i ściółki należy zastosować dodatkowe odkażanie, które prowadzi się na wyznaczonym terenie, w bezpiecznej odległości od pomieszczeń inwentarskich, na glebie ściślej i nieprzepuszczalnej w następujący sposób:
 - wyznacza się miejsce na kopiec z obornikiem i ściółką o odpowiedniej długości i szerokości, adekwatnej do ilości kopcowanego obornika i ściółki,
 - dno kopca, po wyrównaniu, wykłada się folią,
 - na folię nakłada się warstwę obornika niezakażonego (np. pochodzącego od koniowatych lub bydła) lub w przypadku jego braku - warstwę słomy,
 - zakażony obornik układa się w kształt stożka oraz spryskuje produktem biobójczym zgodnie z zaleceniem producenta,
 - stożek przykrywa się folią, warstwą ziemi, a następnie pozostawia się na okres co najmniej 42 dni.
- Zakażony obornik i ściółkę można również unieszkodliwić poprzez:
- spalenie,
 - poddanie działaniu pary wodnej o temperaturze nie mniejszej niż 70 °C,
 - zakopanie na odpowiednią głębokość, tak aby dzikie ptactwo i inne zwierzęta nie miały do nich dostępu – z min. 1-metrową warstwą ziemi nad ściółką lub obornikiem, przy czym po zakopaniu nie może zostać później odkopany,
 - alternatywnie inne składowanie na okres min. 42 dni np. w szczelnym i mocnym rękawie na kiszonce, zabezpieczonym od zewnątrz folią lub w inny trwały sposób, gwarantujący inaktywację czynnika zakaźnego.

VI. PRZEPIS KOŃCOWY

1. Traci moc instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr-02010-34/2016 dotycząca sposobu oczyszczania i odkażania pomieszczeń przebywania ptaków zakażonych wysoce zjadliwą grypą ptaków.

2. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Zatwierdził:

GLÓWNY LEKARZ WETERYNARII

dr Bogdan Konopka

